

Hazret-i Âdem'in Meleklerle üstünlüğü

Katre rumuzlu okuyucumuz: “Allah Teâlâ Hazret-i Âdem’e (as) eşyanın isimlerini öğrettiği için meleklerle üstün gelmiştir. Bu, Hazret-i Âdem’in (as) meleklerle üstünlüğüne mi delâlet eder? Meleklerle bildirilseydi onlar da bilirlerdi” şeklinde bir soruya muhatap oldum. Açıklama yapar mısınız?

Akıl, fikir, şuur, irade ve nefis sahibi cismani bir varlık olan insan kâinâtın bir meyvesi olarak yaratılmıştır. Yalnız aklî melekeleri yönüyle meleklerle; hem aklî, hem celâlî, hem şehvanîÂ duyguları cihetiyle cinlere benzer; bu özelliklerle birlikte, cismaniyete sahip oluşu bakımındansa insan eşsizdir.

İnsan, toprağın kaynağı olan yer kürenin bir küçük numunesi gibidir. Toprakta yaratılmıştır; meleklerden daha zengin aklî melekelerle, cinlerden daha etkin şehvanî ve celâlî duygularla donatılmıştır.3 Varlığının dörtte üçü sudur. Altından magnezyuma, çinkodanÂ fosfora, kalsiyumdan demire, havadan ışığa bütün kıymetli cevherler insanın yaratılış hamurunda kullanılmış; ruhu ruhlar âleminden, hayali mîsal âleminden, hafızası levh-i mahfuzdan alınmıştır.4 İnsan; aklî melekeleri ilimle doldurulduğunda meleklerden daha üstün olabilir; nefsanî duyguları galip olduğunda ise cinlerden daha tehlikeli hale gelebilir, daha şiddetli fitne çıkarabilir, daha acımasız kan dökebilir bir niteliğe sahiptir.

Meleklerin ilim alma kapasiteleri sınırlı iken, insana sınır konmamıştır. Keza nefsanî duygularında da had ve hudut çizilmiş değildir.

Hazret-i Âdem (as) yaratıldıktan sonra, bizzat Allah Teâlâ tarafından ilim tahsiline alındı. Ona Allah'ın sıfat ve isimleri, bu isimlerin varlıklar üzerindeki tecellileri ve varlıkların mahiyetÂ ve özellikleri bildirildi, âlemlerin gizli sırları kavratıldı, eşyanın isimleri öğretildi. Bu hususa, “Ve Âdem’e bütün isimleri öğretti”5 âyeti işâret ediyor. Nihâyet Kur’ân, melekler için Hazret-i Âdem’e (as) secde emri verilmesi ve bütün meleklerin secde etmesini bildirmesiyle, Hazret-i Âdem'in (as) Allah'ın kudretiyle üstün yaratılışının meleklerce de tasdik edildiğini haber vermiştir.6

Âlemin düzeninde Allah'ın ilmi, irâdesi, dilemesi, kudreti ve hâkimiyeti esastır.

Biliyoruz ki, Allah bir şeyin olmasını istediğinde ona sadece “Ol!” der; ve o hemen olur.7 İnsanın üstün olmasını dileyen, Allah’ın irâdesidir. Hazret-i Âdem’e (as) isimlerin ve ilimlerin öğretilmesi de bunun göstergesi olmuştur. Elbette Cenâb-ı Allah dileseydi Hazret-i Âdem’e (as) öğrettiklerinin aynısını meleklerle de öğretirdi. Nitekim, istidatları ve fitratları ile doğru orantılı olmak üzere meleklerle de ilim öğretilmiştir.

Ancak bu bir yaratılış meselesidir. Burada bir üstünlük tercihi varsa, bu tercih bizzat Yaratıcı olan Allah’a aittir. Irâde doğrudan Cenab-ı Allah’ındır. Bize, aklen de olsa bu irâdeye teslim olmak, sorgulamaktan daha çok yakışır.

Dipnotlar:

1-Bakara Sûresi, 2/30;

2-Hucurât Sûresi, 49/13;

3-İşârâtü'l-İ'câz, s.248;

4-Lem’alar, s.139;

5-Bakara Sûresi, 2/31;

6-Bakınız: Bakara Sûresi, 2/34; A'râf Sûresi, 7/11;Tâ-Hâ Sûresi, 20/116; Kehf Sûresi, 18/50; İsrâ Sûresi, 17/61; Sâd Sûresi, 38/72;

7-Yâsîn Sûresi, 36/82.